

▼ SMÅKRAFT: Stor pågang i jordskiftretten

Kø før å avklare rettigheter

En økning i antall småkraftverk-planer fører til flere saker for å avklare hvem som har rettigheter til bekker og elver.

Av SVEIN LØVLAND

svein@avisenagder.no

Tlf. 38 32 03 10

Økt oppmerksomhet omkring småkraft-utbygging har resultert i 24 jordskiftesaker fra 1996 til 2011 i Lista jordskifterett. Den har merket en kraftig økning spesielt de seneste årene.

– Jordskifteretten kan ta stilling til hvem som eier fallretten og den enkeltes andel. Videre kan jordskifteretten opprette grunn- eller elveeierlag som igjen kan avgjøre om fallet skal bygges ut i egen regi, eller ved å inngå kontrakt med ekstern utbygger, forklarer jordskifterettsleder Arve Konstali i Lista jordskifterett i Flekkefjord til Agder.

FALLRETT: De fleste sakene vi får gjelder hvem som eier fallrett og den enkeltes andel, men vi har også noen saker som gjelder regler for felles utnyttning av fallet, forklarer Konstali.

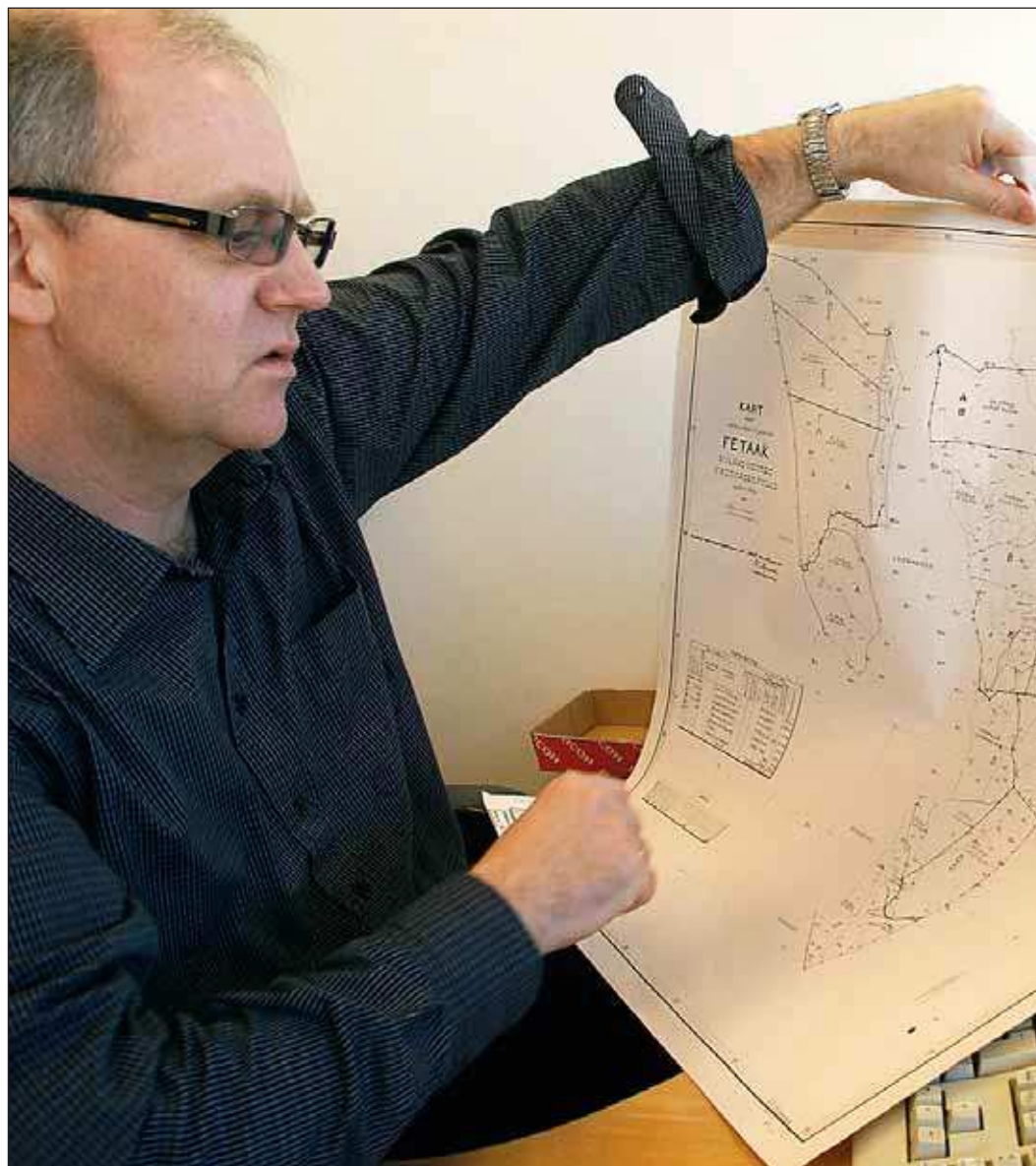
– Fallretten er retten til å utnytte vassdraget til produksjon av elektrisk kraft. For å realisere utbyggingen vil det videre være behov for grunn til inntaksdam, rørgate, kraftlinje, atkomstveier og tomt til kraftstasjon. Det kan gis bestemmelser om dette i reglene for laget.

NEDBØRSFELT: – For utbygger er det viktig å kjenne avgrensingen av nedbørsfeltet. Størrelsen på feltet har betydning for mengden av vann i fallet, men ikke hvem som eier eller har retten til å utnytte fallet, opplyser Konstali.

– Dersom inntaksdammen bygges ved utløpet fra en innsjø eller et tjern, kan innsjøen eller tjernet brukes til å regulere vannmengden. Det er mulig å samle opp vann i perioder med mye regn for så å tappe ned magasinet i perioder med lite regn. Det typiske småkraftverket har inntaksdam i elven uten magasin. Der utbygger får tillatelse til regulering i et magasin, vil eiere og rettighetshavere i og rundt vannet bli berørt.

TO ALTERNATIV: – Grovt sett er det to hovedalternativer når det gjelder hvem som eier fallretten. Den kan være delt eller felles, forklarer Konstali.

– Der deling av eiendom på land også har medført deling av vassdrag inklusiv fallrett, sier vi at hver eier fallet for sin strand (delt fall). Dersom landarealet deles uten at den tilliggende fallretten deles, oppstår et sameie mellom eiendommer når det gjelder retten til å utnytte fallet. (felles fall). Videre kan delte eller blandede eiendomsforhold komplisere spørsmålet om hvem som eier fallretten. Det er ingen generell regel om at beite eller skogeier er grunneier. Det kan derfor noen ganger være vanskelig å finne ut hvem som eier fallet.

MANGE SAKER: Jordskifterettsleder Arve Konstali har mer enn nok å henge fingrene i.

Ivrer for bruk av lese Brett

Bygdeutviklingslistas representant i Sirdal formannskap Isak A. Liland vil ha på bordet en vurdering av mulighetene for innkjøp av såkalte lese Brett/tablet til dalens folkevalgte.

Men han må smøre seg med tålmodighet – i fjor sommer valgte formannskapet å avvente en eventuell gjennomføring av en slik ordning.

Blant annet fordi Det Digitale Agder-kommunene har satt ned en arbeidsgruppe som skal vurdere en felles løsning for de 11 DDA-kommunene.

Sirdals rådmann Kjell Arvid Berland kommer tilbake til saken når denne rapporten foreligger.

Økende besøkstall

I 2011 har Lund folkebibliotek hatt et samlet besøk på 17315, som er en økning på 9,4 prosent fra 2010. 3946 av de besøkende er barn fra Moi, 9437 voksne fra Moi og 3932 besøkende fra Hovsherad og Ualand. Av disse er 355 av de besøkende skoleelever og 40 lærere.

Biblioteket på Heskestad skole har hatt 1528 elevbesøk og 190 lærerbesøk i den tiden personalet har vært tilstede. For Kiellands Minde skole er tallene 1986 elevbesøk og 228 lærerbesøk. Anslått hjemlån fra barnehagen i Hovsherad på Kiellands Mindes skolebibliotek er ca. 90.

– Dessverre ser det ut til at skolebiblioteket på Kiellands Minde skole må gi tapt for skolens arealbehov for undervisning. Vi håper at vi kan komme frem til en midlertidig ordning til beste for elevene frem til utbyggingen starter, forteller biblioteksjef Unni Røst Kjørmo.

TILBAKEBLIKK

Av Bjørn Erling Strømmand

Flekkefjord jernbanestasjon

Banen ble åpnet 31. oktober 1904

Bildet er utlånt fra Statsarkivet i Kristiansand. Privatarkiv D/0889 Gerhard Gjerdings samlinger.